

Draaiboek waterschaarste en droogte

Datum 5 juli 2019
Versie 1.0

Inhoud

Lijst met gebruikte afkortingen.....	4
Inleiding.....	5
1. Uitgangspunten.....	6
1.1 Doel.....	6
1.2 Definities.....	7
1.3 Taken gouverneur.....	7
1.4 Relatie met andere plannen.....	7
1.4.1 Droogterisico's versus overstromingsrisico's.....	7
1.4.2 Korte termijnacties versus (middel)langetermijnacties.....	8
1.4.3 Sectorale beleidsplannen.....	8
1.5 Betrokken partners.....	8
1.6 Bevoegdheden en instrumenten.....	10
1.6.1 Samenvattend overzicht.....	10
1.6.2 Waterbeheerder.....	10
1.6.3 Bestuurlijke overheden.....	14
1.7 Maatgevende situaties.....	19
1.7.1 Droogte-indicatoren.....	19
1.7.2 Impactindicatoren.....	20
2. Operationele coördinatie.....	21
2.1 Beheerniveaus.....	21
2.1.1 Niveau 0 – normaal beheer.....	21
2.1.2 Niveau 1 – preventieve maatregelen door elke waterbeheerder.....	21
2.1.3 Niveau 2 – maatregelen afgestemd door Droogtecommissie.....	22
2.1.4 Niveau 3 – crisiscoördinatie.....	22
2.2 Coördinatiestructuren.....	23
2.2.1 Projectgroep WDRB Reactief.....	24
2.2.2 Provinciaal Droogteoverleg.....	24
2.2.3 Taskforce droogte.....	24
2.2.4 Droogtecommissie.....	24
2.2.5 Crisiscel.....	25
2.3 Criteria voor opschaling en afschaling.....	25
2.4 Afwegingskader watergebruik.....	26
2.5 Communicatie.....	28
2.6 Evaluatie.....	28
Bijlagen.....	29

Bijlage 1 - Ontwerppolitiebesluit captatieverbod.....	30
Bijlage 2 - Ontwerppolitiebesluit openstellen private watervoorraden.....	31
Bijlage 3 – Leidraad handhaving bij dreigende waterschaarste – captatieverbod	34
gouverneur.....	34

Lijst met gebruikte afkortingen

BNIP:	Bijzonder Nood- en InterventiePlan
CCVO:	Coördinatie- en Crisiscentrum Vlaamse Overheid. Zie website .
CIW:	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid. Ambtelijk overlegorgaan bestaande uit vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest en van de lokale waterbeheerders (provincies, gemeenten, polders en wateringen) en vertegenwoordigers van de afval- en drinkwaterbedrijven. Het CIW is opgericht met het Decreet Integraal Waterbeleid. (www.integraalwaterbeleid.be).
DABM	Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
DVW	De Vlaamse Waterweg. Rechtsopvolger van Waterwegen en Zeekanaal nv
PG WDRB	ProjectGroep Waterschaarste- en DroogteRisicoBeheer
VMM	De Vlaamse MilieuMaatschappij

Inleiding

“Een droogteperiode op zich is niet zo uitzonderlijk. De gecoördineerde aanpak in 2017 was dat wel” (Westkustpolder, 2017).

De droogteperiodes van 2017 en 2018 stelden ons waterbeheer voor ongeziene uitdagingen. In eerste instantie omdat er geen kant-en-klaar scenario ter beschikking was. Er bestaan heel wat beleidsplannen en noodplannen (BNIP's) voor de aanpak van overstromingen. Een plan voor de aanpak van watertekorten - gekoppeld aan een droogteperiode, was echter niet voorhanden. De ervaringen met de droogte in 2017 en 2018 goten we telkens in een evaluatierapport. Heel wat aanbevelingen in deze rapporten krijgen een plaats in voorliggend draaiboek.

1. Op niveau van **beeldvorming** de nood aan accurate monitoring, kennisopbouw en een afwegingskader voor de waterverdeling in tijden van schaarste;
2. Op niveau van **besluitvorming** het belang van een regionaal overlegplatform, eenduidige beslissingen met heldere en transparante communicatie, een betere afbakening van de duur van beperkende maatregelen en modelbesluitvorming;
3. Op niveau van de **communicatie**: op maat van de doelgroep, een gemeenschappelijke taal via een droogtewoordenboek, spaarzaam watergebruik als uitgangspunt bij elke communicatie,

Terwijl het in 2017 enkel in West-Vlaanderen uiterst droog was, trof de droogteperiode tijdens de zomer van 2018 gans Vlaanderen. Het vormde meteen de vuurdoop voor de indicatorenset om de droogtetoestand te beoordelen. Op Vlaams niveau was er de installatie van de Droogtecommissie, volgde een projectgroep de indicatorenset op en was een draaiboek droogtebeheer in ontwikkeling. Dit West-Vlaams draaiboek past in deze initiatieven. West-Vlaanderen is nog meer dan de andere Vlaamse provincies kwetsbaar op vlak van waterbeschikbaarheid:

- Eén derde van de provincie is poldergebied. Historisch gezien is het poldergebied, land dat gewonnen werd op zee en zonder kustverdediging bij vloed twee maal per dag onder water komt. Bedijking beschermt tegen het instromend zeewater, maar sluit ook een natuurlijke afstroom naar zee af. Constructies zoals sluizen en stuwen laten toe om bij laag water naar zee te lozen. Klimaatwijzigingen zetten dit systeem onder druk. Bij een stijgende zeespiegel kan de polder minder naar zee lozen. Er worden zwaardere stormen voorspeld, met risico's op overstromingen. En omgekeerd, bij een te laag waterpeil is er in de vlakke polderstreek de verziltingsproblematiek. Het zoute water kan dramatische gevolgen hebben voor mens en dier.
- De waterlopen in het poldergebied voeden zich met regenwater en met water dat van bovenstroomse gebieden komt. In tijden van droogte hebben we, zeker in het kleine IJzerbekken, al gemerkt dat de aanvoer dreigt stil te vallen. We zijn heel afhankelijk van de aanvoer vanuit de Maas, vanuit het Leiebekken en vanuit Noord-Frankrijk, ook voor de bevoorrading van ons drinkwater.
- Ons Kusttoerisme vormt een langlopend evenement met serieuze uitdagingen voor de drinkwaterbevoorrading.
- West-Vlaanderen is toonaangevend in de agrofoodsector. De uitbreiding van de groententeelt en de aardappelteelt maakt bedrijven steeds afhankelijker van oppervlaktewater.

Maatwerk is belangrijk. Naast de verhoogde kwetsbaarheid van West-Vlaanderen voor watertekort is de waterbehoefte ook verschillend afhankelijk van de regio en de periode van het jaar. Dit draaiboek komt hieraan tegemoet. Het reikt handvaten aan om flexibel in te spelen op deze regionale verschillen. Eerst komt in hoofdlijnen het speelveld aan bod bij droogteperiodes. Daarna volgt de operationele uitwerking met per beheerniveau afspraken over besluitvorming en communicatie.

1. Uitgangspunten

1.1 Doel

“Het adequaat bepalen van de kans dat een risico zich manifesteert en met welk effect is een moeilijke opgave. Risico-instrumenten kunnen houvast bieden, maar ook nieuwe risico’s opleveren. Wie ooit een checklist gebruikte om zijn koffer te pakken, weet wat het gevaar van zo’n lijst is. Wie niet zelf blijft nadenken, niet zelf de regie houdt, komt wellicht voor vervelende verrassingen te staan, omdat de actuele werkelijkheid altijd situaties en gebeurtenissen kent, waarin de checklist niet had voorzien” (Bertholet, 2016).

Een draaiboek kan dus nooit de volledige complexiteit van een droogtesituatie vatten. De periode, regio, waterbeschikbaarheid,... hebben samen met nog heel wat andere beïnvloedende variabelen een hoge mate van onvoorspelbaarheid. In overleg met de partners en onder regierol van de gouverneur blijft dankzij een provinciaal droogte-overleg een aanpak op maat van de situatie mogelijk. Vanuit de noodplanning is de ervaring dat dit in de praktijk werkt.

Geen enkele droogteperiode is gelijk. Ruimte voor flexibiliteit blijft noodzakelijk. Dit draaiboek heeft daarom niet de ambitie van volledigheid, als een gids die je van begin tot eind bij de hand neemt. Het geeft vooral richtlijnen voor het handelen.

De doelstellingen van dit draaiboek zijn verder:

- Draaiboek ambieert dat situaties op papier in overeenstemming zijn met de reële ervaringen van de waterbeheerders op het terrein;

Het draaiboek is een instrument ter ondersteuning van het risicobeheer bij droogtesituaties en geen doel op zich. De impactschalen van de indicatoren bij de inschatting van een situatie zijn steeds in samenhang te beschouwen met een expertbeoordeling (de waterbeheerders).

- Draaiboek wil via goede voorbereiding de kwaliteit van de besluitvorming in droogtesituaties optimaliseren. (verhogen pro-activiteit);

Het draaiboek biedt handvaten voor een tijdige alarmering en de opstart van een (provinciaal) droogte-overleg. Vanuit een accurate beeldvorming volgt overleg en afstemming over de te nemen maatregelen en de communicatie. Het draaiboek biedt inzicht in de samenwerking met externe partners bij droogte en hoe de coördinatie op bestuurlijk en operationeel vlak verloopt.

Richtlijnen voor de opmaak van besluitvorming en communicatie zijn vervat in dit draaiboek. Als bijlage gaan enkele modelpolitiebesluiten en een sjabloon voor persbericht. Naar analogie van een noodplan bevat dit draaiboek contactgegevens (voor de installatie van het provinciaal droogte-overleg) en een overzicht van vijvers en alternatieve waterbronnen waar captatie in tijden van droogte mogelijk is.

- Draaiboek laat ook oefenbeleid toe om de paraatheid van eenieder te verhogen. Een adequate opstart van (bijkomende) droogtemaatregelen en een optimale samenwerking tussen de netwerkpartners doen de kans op succes snel toenemen. Een periodieke terugkoppeling of oefening, benadrukt het belang van een parate organisatie en de beschikbaarheid van mensen en middelen.

1.2 Definities

droogte: droogte is een natuurlijk voorkomend fenomeen waarbij door gebrek aan neerslag de waterbeschikbaarheid daalt.

waterbeschikbaarheid: de hoeveelheid beschikbaar water hangt af van de hoeveelheid neerslag die in Vlaanderen valt, het deel dat daarvan verdampt en de hoeveelheid water die via rivieren en grondwater Vlaanderen binnenstroomt.

waterschaarste: waterschaarste betekent dat de vraag naar water groter is dan de waterhoeveelheid die op duurzame wijze aan de reserves kan worden onttrokken.
Waterschaarste is ook mogelijk voor water met een bepaalde kwaliteit, hoewel er nog genoeg water van mindere kwaliteit kan zijn. Dit kan een gevolg zijn van droogte, van calamiteiten of van overexploitatie van bronnen zoals de grondwatervoorraad.

Formulering andere begrippen is op Vlaams niveau in uitwerking in de schoot van de projectgroep waterschaarste- en droogterisicobeheer (WDRB) reactief. Minstens te verduidelijken zijn termen als 'beregemen', 'sproeien', 'capteren', waterbronnen. FAQ uit 2018 dienen als inspiratie.

1.3 Taken gouverneur

De gouverneur van West-Vlaanderen heeft als commissaris van de **Vlaamse** Regering de volgende taakstelling in het integraal waterbeleid:

- Het Decreet Integraal Waterbeleid deelt Vlaanderen in 11 stroombekkens in. Voor elk bekken is een coördinatiestructuur opgezet. De gouverneur van West-Vlaanderen is voorzitter van de bekkenbesturen van de IJzer en de Brugse Polders. Hij is samen met de gouverneur van Oost-Vlaanderen covoorzitter van het bekkenbestuur van de Leie. Voor deze taakstelling is er ondersteuning vanuit het bekkensecretariaat (niet vanuit de dienst van de gouverneur).
- De gouverneur van West-Vlaanderen vertegenwoordigt alle Vlaamse gouverneurs in de Droogtecommissie.
- De gouverneur van West-Vlaanderen zit het provinciaal droogte-overleg voor (zie verder onder 2.2.2)

Vanuit zijn **federale** taakstelling is de gouverneur bevoegd voor de handhaving van de openbare orde (veiligheid, gezondheid, rust) in de provincie. Als hoofd van de bestuurlijke politie kan de gouverneur optreden in situaties die een ernstige bedreiging vormen voor de volksgezondheid of de openbare rust ernstig verstoren. De gouverneur kan dan elke maatregel nemen om de situatie te bedwingen. Een politiebepsluit maakt dit uitvoerbaar.

1.4 Relatie met andere plannen

1.4.1 Droogterisico's versus overstromingsrisico's

Een planmatig beleid voor droogterisicobeheer staat nog in de kinderschoenen. Een laatste extreme droogte had zich tot voor kort enkel gemanifesteerd in 1976. De voorbije decennia zette Vlaanderen vooral in op de aanpak van overstromingen. De aanzet tot het Vlaams droogterisicobeheer bouwt

verder op de risicobenadering uit het overstromingsbeheer. Dit gebeurt volgens de principes van de *meerlaagse waterveiligheid* waarbij we inzetten op:

- Protectieve maatregelen (water beter vasthouden, bergen of infiltreren)
- Preventieve maatregelen (spaarzaam watergebruik, aangepaste teeltkeuze of geoptimaliseerde industriële processen)
- Paraatheidsverhogende maatregelen (beheersingsmaatregelen zoals indicatoren en voorspellingssystemen)

1.4.2 *Korte termijnacties versus (middel)langetermijnacties*

Het draaiboek waterschaarste en droogte richt zich op kortetermijn acties voor het beheer van (dreigende) waterschaarste of problematieken gerelateerd aan droogte zoals algenbloei.

Voorstellen voor structurele maatregelen krijgen een plaats in de volgende stroomgebiedbeheerplannen (2022-2027) en de derde waterbeleidsnota (2020 – 2025). In aanloop naar deze plancyclus keurde de Vlaamse Regering op 5 april 2019 een droogteactieplan goed, met een overzicht van de lopende en op te starten acties. Het is te beschouwen als een opstap naar een structureel droogterisicobeheerplan.

Dit draaiboek zal inschalen in het Vlaams beleidskader. Wijzigingen in het Vlaamse draaiboek beheer droogte vertalen zich door in dit West-Vlaamse draaiboek.

1.4.3 *Sectorale beleidsplannen*

Vanuit de drinkwatersector is een escalatieschema uitgewerkt.

Normale werking	– Verantwoordelijk waterverbruik
Waakzaamheidsfase	– Oproep tot spaarzaamheid (VMM)
Pré-Alarmfase	– Verbod op specifieke toepassingen (Minister)
Alarmfase	– Nood- en interventieplan (Minister + Gouverneur)

Zowel in de pré-alarmfase als in de alarmfase kan de gouverneur beperkende maatregelen opleggen voor het drinkwatergebruik. In de pré-alarmfase is dit vanuit preventieve overwegingen, gebaseerd op het drinkwaterbesluit. Zowel burgemeester als minister kunnen ook elk binnen hun bevoegdheid beperkingen opleggen. Via aanpassing van het GAS-reglement is dit te handhaven op lokaal niveau. De Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM) beoordeelt of de continuïteit van de drinkwatervoorziening ernstig bedreigd is en adviseert vervolgens de burgemeester, gouverneur en minister voor het invoeren van gebruiksbeperkingen.

Indien deze beperkingen onvoldoende soelaas bieden, kan de gouverneur vanuit zijn federale taakstelling bijkomende beperkingen opleggen. Via politiebepaling is dan handhaving eraan gekoppeld.

1.5 *Betrokken partners*

Bij een (dreigend) watertekort is overleg en afstemming tussen waterbeheerders en watergebruikers onontbeerlijk. De organisaties die hier een rol in vervullen vormen samen een netwerk.

Op **Vlaams** niveau is de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) door toenmalig minister Joke Schauvliege op 21 juni 2017 aangesteld als droogtecoördinator. In de schoot van de CIW is een permanente Droogtecommissie opgericht met leden van het CIW, een vertegenwoordiging van de betrokken ministers en het Vlaams crisiscentrum (CCVO)

Op **provinciaal** niveau is er een droogteoverleg onder voorzitterschap van de gouverneur. Bij een (dreigend) watertekort of calamiteit voor de waterkwaliteit zijn de volgende partners betrokken in West-Vlaanderen:

1. Waterbeheerders

Waterbeheerder	Bestuursniveau	Type waterloop
Waterwegen en Zeekanaal nv	Vlaams Gewest	Bevaarbaar
Vlaamse MilieuMaatschappij, afdeling onbevaarbare waterlopen	Vlaams Gewest	Onbevaarbaar, categorie 1
Provincie West-Vlaanderen	Provincie	Onbevaarbaar, categorie 2
Middenkustpolder	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2
Nieuwe Polder van Blankenberge	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2
Polder Bethoostersche Broecken	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2
Oostkustpolder	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2
Westkustpolder	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2
Zuidijzerpolder	Lokaal	Onbevaarbaar, categorie 2

2. Drinkwaterproducenten

Organisatie
 AGSO Knokke-Heist
 De Watergroep
 IWVA
 Farys

3. Watergebruikers & -experten

Aquafin
 INAGRO, provincie West-Vlaanderen
 Landbouworganisaties: Algemeen Boerensyndicaat, Boerenbond
 Watercoördinator, Departement Landbouw & Visserij

4. Toezichthouders

Toezichthouder	Organisatie
Politie	19 lokale politiezones in West-Vlaanderen
Natuurinspectie	Agentschap voor Natuur en Bos, Departement Omgeving
Milieu-inspectie	Departement Omgeving
Procureur des Konings	Openbaar ministerie

5. Overige (bestuurlijke) partners

Organisatie	Rol
Agentschap voor Natuur en Bos	waterplassen in natuurdomeinen en verhoogd brandrisico door droogte en hoge temperaturen
Burgemeesters	communicatie besluitvorming

Gouverneur Oost-Vlaanderen / Grensoverschrijdende samenwerking
andere provincies
Préfecture Noord-Frankrijk
(Préfecture du Nord, Préfecture du Grensoverschrijdende samenwerking
Pas-de-Calais)

Een overzicht van de netwerkpartners met hun contactgegevens is opgenomen in bijlage bij dit draaiboek.

1.6 Bevoegdheden en instrumenten

1.6.1 Samenvattend overzicht

	Vlaams DABM	Federaal Politiebesluit	GAS	Captatieverbod	Gebruiksbeperking
DVW					
VMM/Provincie	*				
Polder					
Burgemeester					
Gouverneur	**				
Minister					

* de provinciale dienst waterlopen heeft 12 spaarbekkens die in tijden van droogte voor landbouwers soelaas kunnen bieden.

**In het DABM is er in art. 17.1.2.§2 voorzien dat de burgemeester, de gouverneur of de minister veiligheidsmaatregelen kan opleggen om een aanzienlijk risico voor mens of milieu uit te schakelen, tot een aanvaardbaar niveau in te perken of te stabiliseren. Deze maatregelen krijgen een specifieke invulling (bij voorbeeld een bedrijf).

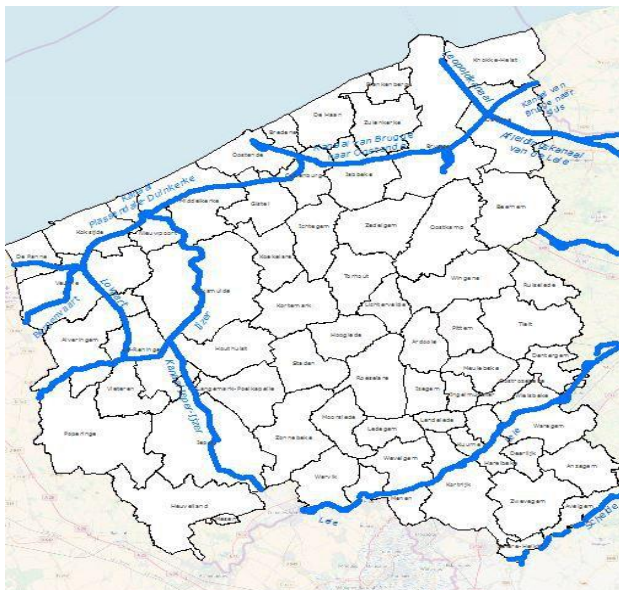
1.6.2 Waterbeheerder

Elke waterbeheerder kan in eigen bevoegdheid een aantal maatregelen treffen om de zoetwatervoorraad te optimaliseren. Enkele voorbeelden van dergelijke preventieve maatregelen komen verder aan bod onder de 'operationele coördinatie'. Vanuit het wetgevend kader beschikken de waterbeheerders ook over instrumenten om toezicht en handhaving uit te oefenen.

De waterlopen zijn ingedeeld in bevaarbare en onbevaarbare waterlopen.

De bevaarbare waterlopen

De Vlaamse Waterweg (DVW) staat in voor het dagelijks beheer van de waterwegen en de bevaarbare waterlopen. In West-Vlaanderen zijn dit de volgende waterlopen:

- a. Kanaal Veurne – Sint-Winoksbergen;
- b. Kanaal Plassendale-Nieuwpoort;
- c. Kanaal Gent-Oostende;
- d. Lokanaal;
- e. IJzer;
- f. Kanaal Ieper-IJzer;
- g. Kanaal Ieper-Komen;
- h. Kanaal Roeselare-Leie;
- i. Kanaal Bossuit-Kortrijk;
- j. Spierekanaal;
- k. Leie;
- l. Leopoldkanaal;
- m. Zuidervaart;
- n. Kanaal Brugge-Sluis en
- o. Boudewijnkanaal
- p. Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke
- q. Afleidingskanaal van de Leie (Schipdonkkanaal)

Captatie uit bevaarbare waterlopen voor landbouwdoeleinden verloopt via melding (<500m³/jaar) aan De Vlaamse Waterweg. Wie meer afneemt, heeft nood aan een vergunning. Sinds 1 april 2019 is het capteren met mobiele installaties enkel nog toegelaten op vaste inlaatpunten. Dit verhoogt de veiligheid langs het jaagpad en de mogelijkheid tot controle. In West-Vlaanderen zijn er 25 inlaatpunten. De watercaptatielocaties vind je via [deze link](#). Een overzicht van de algemene voorwaarden en meldingsformulieren is [hier](#) beschikbaar. Waterinname kan op elk moment van de dag.

Regelgeving

De maatregelen die De Vlaamse Waterweg neemt zijn gebaseerd op:

1. Het Scheepvaartreglement:

- Artikel 48 stelt dat er geen schadeloosstelling kan worden gevorderd voor averij/stremming ten gevolge van gebrek aan voedingswater, door een ongeval of door maatregelen in het algemeen belang getroffen.
- Artikel 97 geeft aan : “Het is verboden een watervang voort te gebruiken wanneer het water onder de voor scheepvaart vastgestelde hoogte is gedaald.”
- Verder heeft de schipper verplichtingen om zich te schikken naar de bijzondere bevelen die hem worden gegeven ten behoeve van de veiligheid of de goede orde van de scheepvaart (art. 1.19) en ze dienen zich te houden aan de tijdelijke voorschriften die worden uitgevaardigd als bericht aan de schipperij (art. 1.22).

Het is de verantwoordelijkheid van de waterwegbeheerder om de diepgang te verzekeren. Schade door averij ten gevolge van lage waterpeilen kunnen verhaald worden op de waterwegbeheerder, tenzij hierover tijdig bericht werd via de nodige scheepvaartberichten. Schadeclaims door openthoud of maatregelen genomen voor de droogte kunnen op basis van bovenvermelde artikels afgewezen worden.

2. Het opleggen van beperkingen bij het capteren van water uit bevaarbare waterwegen en kanalen is juridisch afgedekt door artikel 81 van het decreet van 21.12.1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991:

“Art. 81. Bij uitzonderlijk lage waterstanden, waarbij captatie van water gevaar kan opleveren voor de scheepvaart, voor de waterwegen en hun aanhorigheden of voor de havens en hun aanhorigheden, kan een tijdelijk verbod of een tijdelijke beperking van captatie worden opgelegd. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten hiervan.”

In het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1991 werd onder de rubriek “algemene voorwaarden” een artikel 5 ingeschreven dat voor vergunninghouders stelt:

“Art. 5. De vergunning voor een watervang kan mits motivering door de vergunningverlenende overheid te allen tijde in het belang van de waterweg geheel of ten dele ingetrokken, geschorst of gewijzigd worden zonder dat de vergunninghouder enige aanspraak kan maken op schadeloosstelling.”

Het instellen van een gemotiveerde schorsing, via een volledig verbod of een beperking, geeft geen aanleiding tot een schadeloosstelling van de vergunninghouders.

De onbevaarbare waterlopen.

Art. 2 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen rangschikt deze waterlopen in drie categorieën: onbevaarbare waterlopen van 1ste, 2de en 3de categorie. De overheid is de beheerder van deze drie categorieën en staat bijgevolg ook in voor de kosten van het onderhoud ervan, zoals het ruimen van de bedding en het maaien van de bermen. In principe worden de categorieën als volgt ingedeeld, maar de wet op de onbevaarbare waterlopen staat op deze regels uitzonderingen toe.

- De eerste categorie omvat de gedeelten van de onbevaarbare waterlopen, stroomafwaarts van het punt waar hun waterbekken ten minste 5.000 hectare bedraagt. Het onderhoud is ten laste van de Vlaamse overheid en wordt beheerd door de Vlaamse Milieumaatschappij.
- De tweede categorie zijn de onbevaarbare waterlopen of gedeelten ervan die noch in de eerste, noch in de derde categorie gerangschikt zijn. De provincie is verantwoordelijk gesteld voor het beheer en onderhoud van deze categorie van waterlopen.
- De derde categorie zijn de onbevaarbare waterlopen of gedeelten ervan, stroomafwaarts van het punt waar hun waterbekken minstens 100 hectare bedraagt (= oorsprong), zolang zij de grens niet hebben bereikt van de gemeente waar die oorsprong zich bevindt. De derde categorie wordt onderhouden door de gemeenten.

De officiële atlassen van de waterlopen zijn raadpleegbaar via de website van de provincies:

- Provincie Oost-Vlaanderen: www.gisoost.be/atlaswl/
- Provincie West-Vlaanderen: www.giswest.be

Regelgeving

1. Het Burgerlijk Wetboek voorziet in artikel 644 dat aangelanden van onbevlotbare en onbevaarbare waterlopen het voorbijlopende water mogen gebruiken voor de bevoeiing van hun eigendommen. Artikel 645 bepaalt dat de hoeveelheid water tussen die aangelanden billijk

verdeeld moet worden. Deze regeling is wat men noemt het gemene recht: in bijzondere regelgeving kan er van afgeweken worden. Daarnaast bepaalt art. 714 Burgerlijk Wetboek dat er zaken zijn die aan niemand toebehoren en waarvan het gebruik aan allen gemeen is. Politiewetten bepalen hoe het genot daarvan geregeld wordt. Eén van die gemene zaken is stromend water. Voor dat stromend water is er echter al de regeling uit artikel 644 Burgerlijk Wetboek.

2. Verder is de wet op de onbevaarbare waterlopen van 28 december 1967 van toepassing. Het decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw (Verzameldecreet), goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 3 april 2019, bevat enkele belangrijke wijzigingen aan deze wet op de onbevaarbare waterlopen.

- De handhaving op de wet op de onbevaarbare waterlopen kan via toezichthouders, aangesteld volgens het Decreet Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM).

Art. 17. Artikel 20 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt: “Art. 20. Voor deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan verloopt het uitoefenen van toezicht, het opleggen van bestuurlijke maatregelen, het onderzoeken van milieu-inbreuken, het opleggen van bestuurlijke geldboeten, het innen en invorderen van verschuldigde bedragen, het opsporen van milieumisdrijven, het strafrechtelijk bestraffen van milieumisdrijven en het opleggen van veiligheidsmaatregelen conform de regels, vermeld in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.”.

- Er volgt een uitvoeringsbesluit met bepalingen over de bevaarbaarheid en over het peilbeheer van de onbevaarbare waterlopen.

Art. 18. Artikel 21 van dezelfde wet, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt: “Art. 21. De Vlaamse Regering zal een algemeen reglement van de onbevaarbare waterlopen en grachten opmaken. In dat reglement kunnen verdere bepalingen opgenomen worden over het beheer van en de toegankelijkheid tot de onbevaarbare waterlopen en grachten, waaronder niet limitatief begrepen wordt de bepalingen over de afrastering langs waterlopen, de aanwezigheid van beplantingen langs waterlopen, het peilbeheer en de bevaarbaarheid van onbevaarbare waterlopen.”.

- Er volgt een uitvoeringsbesluit over de voorwaarden voor het onttrekken van water uit de onbevaarbare waterlopen. Een werkgroep slaagde er niet in om dit uitvoeringsbesluit deze bestuursperiode te laten goedkeuren. In het ontwerp van uitvoeringsbesluit is opgenomen dat de minister en de gouverneur bij waterschaarste en droogte, of de dreiging ervan, beperkingen voor captatie kunnen opleggen. Op dit moment ontbreekt dus een duidelijk juridisch kader voor captatie uit onbevaarbare waterlopen.

Art. 20. In dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 22 juli 1970 en 23 februari 1977 en door de decreten van 21 april 1983, 18 juli 2003, 23 maart 2012, 28 februari 2014, 24 februari 2017 en 30 juni, wordt een artikel 23bis ingevoegd, dat luidt als volgt: “Art. 23bis. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast die het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen verbieden of nader regelen. Daartoe bepaalt de Vlaamse Regering ten minste de modaliteiten voor het capteren en de omstandigheden waarin de onttrekking van water uit de onbevaarbare waterlopen niet toegelaten is.

Bij waterschaarste of droogte, of de dreiging ervan, kan de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, of de gouverneur, als de droogte een regionaal karakter heeft, op

voorstel van een of meer waterbeheerders beslissen om een tijdelijke beperking of een tijdelijk verbod tot watercaptatie uit onbevaarbare waterlopen in te stellen.”.

Beperkingen om water in te nemen uit onbevaarbare waterlopen worden dus nog steeds opgelegd door de burgemeester en/of gouverneur via politiebepaling.

Binnen het ambtsgebied van polders en wateringen

Binnen het ambtsgebied van Polders en Wateringen wordt het beheer van de geklasseerde onbevaarbare waterlopen met uitzondering van de 1ste categorie overgenomen door de Polders en Wateringen. Dit betekent dat Polders en Wateringen binnen hun omschrijvingen het beheer en onderhoud van de onbevaarbare waterlopen van 2de en 3de categorie overnemen van respectievelijk de provincies en de gemeenten. Daarnaast beheren de polderbesturen ook een aantal kleinere ‘ingeschreven polderwaterlopen’.

De regelgeving over milieuhandhaving en captatie is anders in de werkingsgebieden van de Polders en Wateringen dan daarbuiten (behalve voor de waterlopen van 1e categorie, waar de regelgeving wel uniform is).

In poldergebieden vergt het onttrekken van water een vergunning, afgeleverd door het polderbestuur. Een waterbeheerder kan in eigen bevoegdheid afgeleverde captatievergunningen intrekken. Een polderbestuur heeft twee instrumenten om zelf te handhaven: *het algemeen politiereglement (KB 1958)* en een *bijzonder politiereglement goedgekeurd door de Algemene Vergadering*.

Overeenkomstig art. 22 van de Polderwet heeft elke Polder op haar grondgebied de bevoegdheid tot vaststelling van een bijzonder politiereglement door de Algemene Vergadering. Het bijzonder politiereglement vormt een aanvulling op het algemeen politiereglement en heeft enkel tot doel om de dijken, waterlozingen en bevoeiingen, van de wegen, van de kunstwerken en hun aanhorigheden te behouden. Het reglement kan inbreuken op de bepalingen ervan als overtreding vaststellen en biedt zo een mogelijkheid tot handhaving.

In nauwe samenwerking met de ontvanger-griffiers van de West-Vlaamse polders, de provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Milieumaatschappij is in 2018 een bijzonder politiereglement inzake watercaptatie uit onbevaarbare waterlopen binnen West-Vlaamse Polders uitgewerkt. Op vraag van de gouverneur is het ‘bijzonder politiereglement inzake watercaptatie uit onbevaarbare waterlopen binnen West-Vlaanderen’ voorgelegd aan de Algemene Vergadering van elke West-Vlaamse polder. De Deputatie keurde het goed op donderdag 16 mei 2019. Het politiereglement raakte echter niet tijdig goedgekeurd door de minister.

1.6.3 Bestuurlijke overheden

Als hoofd van de bestuurlijke politie kan de burgemeester bij calamiteiten (extreme droogte, vervuiling,...) gebruik maken van zijn bevoegdheden in kader van openbare orde (veiligheid, rust en gezondheid). Zij kunnen, ondanks een afgeleverde captatievergunning, elke maatregel nemen om de situatie te bedwingen. Dit is (hoofdzakelijk) geregeld in art. 134-135 van de Nieuwe Gemeentewet. Eventueel zijn gemeentelijke administratieve sancties mogelijk.

Bij een regionale problematiek (of op vraag van het lokale bestuur zelf), is een gecoördineerde aanpak mogelijk door de gouverneur. De rechtsgrond om op te treden, is dan art. 128 van de provinciewet, ofwel de bevoegdheid van de gouverneur om de openbare orde te handhaven in de

eigen provincie. Een politiebepaling met strafbepalingen maakt het uitvoerbaar. Overtreders riskeren een boete van 200-1600euro of een gevangenisstraf van 8-14 dagen.

De gouverneur maakt een politiebepaling vanuit art. 128 van de provinciewet in de volgende situaties:

1. Opleggen captatieverbod uit (on)bevaarbare waterlopen
2. Invoeren gebruiksbeperkingen (leiding)water
3. Opleggen recreatieverbod/captatieverbod uit (on)bevaarbare waterlopen bij blauwalgen
4. Openstellen private put (tijdelijk opheffen verplichting tot grondwatervergunning)

Het integraal waterbeleid is een Vlaamse materie sinds het Decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003, maar biedt tot op heden nog geen rechtsbasis aan de bestuurlijke overheden (minister, gouverneur en burgemeester) om bij waterschaarste of droogte maatregelen te treffen. Er zijn wel al regelgevende initiatieven die het op korte termijn mogelijk zullen maken om vanuit Vlaamse regelgeving op te treden. De lopende initiatieven voor elk van de vier opgesomde situaties zijn:

1. Captatieverbod uit onbevaarbare waterlopen

De wijzigingen aan de wet op de onbevaarbare waterlopen maken het DABM van toepassing en bieden mogelijkheden tot handhaving. Het uitvoeringsbesluit zal de minister en de gouverneur een wettelijke basis bieden om beperkingen in captatie op te leggen (verwacht in 2020).

2. Gebruiksbeperkingen (leiding)water

Het afkondigen door de gouverneurs van de gebruiksbeperkingen voor leidingwater gebeurde in 2017 en 2018 op basis van artikel 128 van de Provinciewet. Volgens de letter van deze wet moet er een verband zijn tussen de openbare rust, veiligheid of de gezondheid om deze gebruiksbeperkingen te kunnen afkondigen op basis van deze rechtsgrond. Ook de burgemeester heeft eenzelfde mandaat op basis van artikel 135, §2, van de Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988. In artikel 133 is de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de burgemeester opgenomen. Door het invoeren van een nieuw artikel in het drinkwaterbesluit komt er een duidelijkere rechtsgrond en mandaat om gebruiksbeperking voor leidingwater af te kondigen.

Het Verzameldecreet maakt de gangbare handhaving van toepassing op gebruiksbeperkingen en maakt ook gemeentelijke boetes mogelijk, via GAS of andere, te beslissen door het lokale bestuur.

- Art. 69. van het Verzameldecreet voegt aan artikel 2.2.1, §3, van het Decreet integraal waterbeleid een tweede lid toe, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over de tijdelijke beperkingen van het gebruik in het geval de levering van water bestemd voor menselijke consumptie vanuit kwantitatief oogpunt in het gedrang komt.”.

- Art. 75 van het Verzameldecreet wijzigt artikel 5.2.2.1 van het Decreet Integraal Waterbeleid:

“§2. In afwijking van de straf, vermeld in paragraaf 1, 4°, kunnen gemeenten voor kleine vormen van openbare overlast ten gevolge van het niet naleven van de vastgelegde

beperkingen van het gebruik die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 2.2.1, §3, tweede lid, van dit decreet, gemeentelijke sancties bepalen conform artikel 119bis van de Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988.

Als de gemeente geen gemeentelijke sancties conform artikel 119bis van de Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988 heeft bepaald, worden die kleine vormen van openbare overlast in die gemeente bestraft met een geldboete van maximaal 43,75 euro.”.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2019 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie, wat betreft aanvulling van procedurele regels inzake richtwaarden, de inhoud van het leveringsplan, gebruiksbeperkingen op water afkomstig uit het openbaar waterdistributienetwerk, rapportering van potentieel ernstige bedreigingen voor volksgezondheid en de continuïteit van de waterlevering (Drinkwaterbesluit) geeft uitvoering aan het hierboven vermelde artikel 2.2.1, §3, van het Decreet Integraal waterbeleid. Dit besluit ligt voor advies bij de Raad van State.

Artikel 4 van dit wijzigingsbesluit voegt een artikel 14/1 toe aan het Drinkwaterbesluit:

“Art. 14/1. §1. De exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk meldt aan de bevoegde entiteit Leefmilieu elke situatie die een ernstige bedreiging voor de continuïteit van de waterlevering kan inhouden.

De exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk onderzoekt de aangemelde situatie en neemt de nodige maatregelen om de continuïteit van de waterlevering te verzekeren. De exploitant brengt de bevoegde entiteit Leefmilieu op de hoogte van maatregelen die gepland en genomen zijn.

§2. Alleen op verzoek van de bevoegde entiteit Leefmilieu en in overleg met de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk kunnen de volgende personen, rekening houdend met het advies van de bevoegde entiteit Leefmilieu, beslissen om tijdelijke beperkingen op het gebruik van het water bestemd voor menselijke consumptie dat wordt geleverd vanuit het openbaar waterdistributienetwerk in een distributiegebied of in een deel van een distributiegebied op te leggen of die op te heffen:

1° de minister;

2° de gouverneur, als de bedreiging voor de continuïteit van de waterlevering zich beperkt tot het provinciale niveau;

3° de burgemeester, als de bedreiging voor de continuïteit van de waterlevering zich beperkt tot het gemeentelijke niveau.

De personen vermeld in het eerste lid, 1° tot 3°, kunnen op eigen initiatief en gekoppeld aan een situatie met een mogelijke impact op de continuïteit van de waterlevering, de bevoegde entiteit Leefmilieu vragen om de noodzaak tot het opleggen van tijdelijke beperkingen op het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie te evalueren. De bevoegde entiteit Leefmilieu evalueert in samenspraak met de betrokken exploitanten van het waterdistributienetwerk de situatie en richt desgevallend een verzoek tot het opleggen van tijdelijke beperkingen aan de meest gepaste persoon, vermeld in het eerste lid, 1° tot 3°.

De beslissing om een gebruiksbeperking in te stellen of op te heffen, wordt onmiddellijk bekend gemaakt door de volgende personen aan de volgende personen:

1° de minister aan de betrokken gouverneurs, burgemeesters en exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk;

2° de gouverneur aan de minister en de betrokken burgemeesters en exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk;

3° de burgemeester aan de minister en de betrokken gouverneur en exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk.

De exploitant van het openbaar waterdistributiewerk maakt de beslissing om een gebruiksbeperking in te stellen of op te heffen onmiddellijk aan de gebruikers bekend via passende kanalen.

Beslissingen van de minister vervangen eventueel al eerder genomen beslissingen door een gouverneur of een burgemeester.

Beslissingen van een gouverneur vervangen eventueel al eerder genomen beslissingen door een burgemeester.

Beslissingen genomen op een lager niveau kunnen niet in minder strenge wijze afwijken van beslissingen genomen op hoger niveau

§3. De bevoegde entiteit Leefmilieu kan richtlijnen opstellen om de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk te ondersteunen bij de vervulling van verplichtingen vermeld in paragraaf 1 en 2. Deze richtlijnen hebben betrekking op de informatieoverdracht van gegevens tussen de exploitant en de bevoegde entiteit, en op het afstemmen van de communicatie.”.

Deze nieuwe regeling heeft tot doel preventief te werken bij een dreigend kwantiteitsprobleem voor drinkwater. Aldus moet de regeling los gezien worden van de regeling inzake civiele veiligheid en het bewaren van de openbare orde in crisissituaties, materies die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren en die in het vizier komen als preventie niet het verwachte resultaat opleverde of in de gegeven omstandigheden niet zinvol is. Dit betekent dat in geval van droogte de gouverneur en de burgemeester in twee hoedanigheden aan zet kunnen zijn:

- om preventief op te treden om drinkwatertekorten te voorkomen zoals geregeld in het wijzigingsbesluit;
- om de orde te handhaven en noodbevoorrading te voorzien als drinkwatertekorten daartoe aanleiding geven.

Vlaams

Federaal

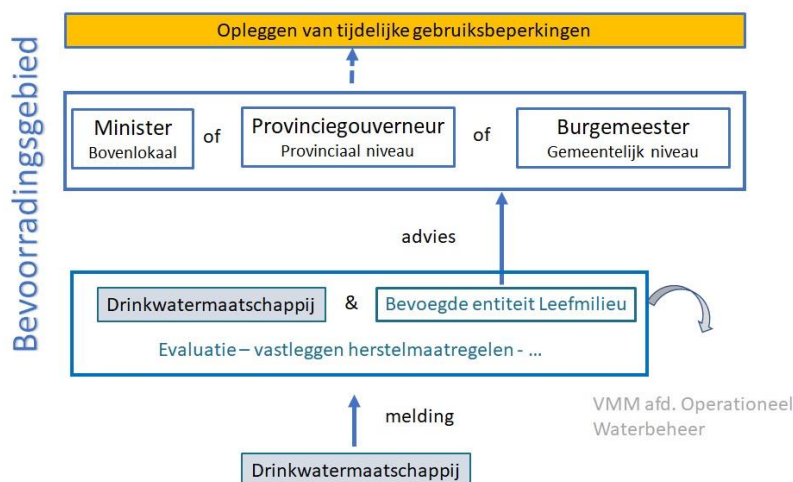
Normale werking	Geen problemen
Gebruik geen water voor niet-essentiële toepassingen	De situatie is zo ernstig dat het leidingwater <u>niet meer gebruikt mag</u> worden voor <u>niet-essentiële toepassingen</u> . Ga ook spaarzaam om met regenwater.
Verminder drastisch je watergebruik	Risico is reëel dat niet meer kan voldaan worden aan de drinkwatervraag. Absoluut <u>verbod op verspilling</u> van leidingwater. <u>Bijkomende gebruiksbeperkingen zijn mogelijk</u> . Respecteer de afgekondigde gebruiksbeperkingen Ga spaarzaam om met regenwater.

Deze twee hoedanigheden zijn het gevolg van het feit dat de gouverneur en de burgemeester zowel ambtenaren zijn van de Vlaamse overheid als van de federale overheid. Aldus bevat hun takenpakket zowel bevoegdheden die aan het gewestniveau zijn toegewezen, als bevoegdheden die tot het federale niveau behoren.

Bij een dreigend kwantiteits- of kwaliteitsprobleem drinkwater zijn er twee opeenvolgende stappen:

- Preventief: Vlaamse regeling via drinkwaterbesluit;

Drinkwaterbesluit - BVR 13 december 2002

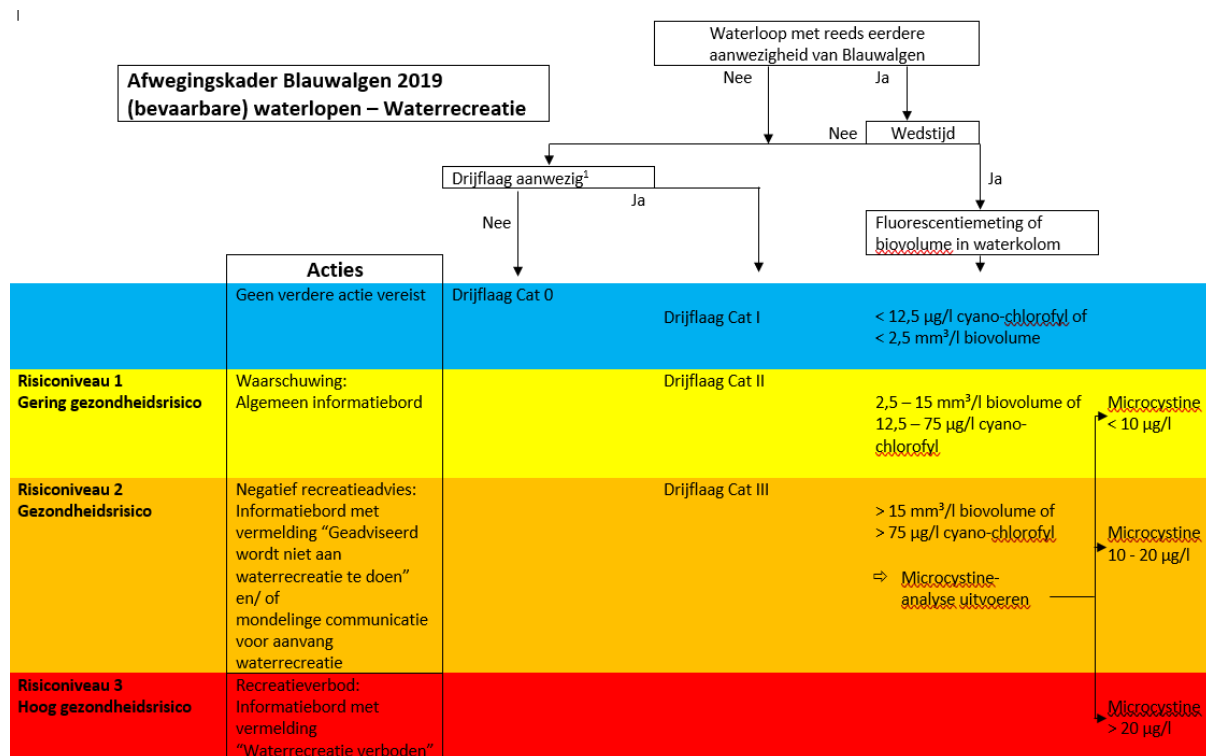
- In nood- en crisissituaties: federale regeling inzake civiele veiligheid en het bewaren van de openbare orde in crisissituaties

Op 7 juni 2019 was er overleg met alle (diensten van de) gouverneurs om uitvoering te geven aan dit nieuw kader voor het instellen van gebruiksbeperkingen leidingwater. Een modelbesluit is in opmaak door VMM. Indien er zich eerder maatregelen opdringen, dan blijft art. 128 van de Provinciewet de enige rechtsbasis om gebruiksbeperkingen in te voeren.

3. Opleggen recreatieverbod/captatieverbod uit (on)bevaarbare waterlopen bij blauwalgen

In de schoot van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid is een projectgroep Blauwalgen opgericht. Het doel van deze projectgroep is te komen tot een afwegingskader voor blauwalgen. Het kader werd door de CIW goedgekeurd op 24 juni 2019.

Het protocol is weergegeven in de figuur hieronder. Bij risiconiveau 3 stelt de gouverneur of burgemeester omwille van een hoog risico op gezondheidsklachten een algemeen recreatieverbod in. De omschrijving is dan: 'Waterrecreatie verboden'. De verbodszone situeert zich in een zone van 100 meter rond de drijfslaag. Meer info op www.blauwalgen.be.

4. Openstellen private put (tijdelijk opheffen verplichting tot grondwatervergunning)

Om landbouwers toe te laten zich op een alternatieve manier te bevoorraden, was er zowel in 2017 als in 2018 een zoektocht naar private waterbronnen. Gezien nagenoeg alle stilstaande wateren in direct contact met bodem of ondergrond staan, is voor de winning ervan een grondwatervergunning nodig. De aflevering van deze vergunning via de normale procedure is niet mogelijk op korte termijn. Via politiebepaling maakte de gouverneur een tijdelijke uitzondering op de vergunningsplicht.

De VMM werkt aan een versnelde procedure, ook voor het tijdelijk gebruik van bemalingswater.

1.7 Maatgevende situaties

De beoordeling van de droogtetoestand door de projectgroep waterschaarste- en droogterisicobeheer is gebaseerd op droogte-indicatoren en impactindicatoren.

1.7.1 Droogte-indicatoren

Enkele indicatoren verwijzen naar de waterkwantiteit in de oppervlaktewaterlichamen.

- Afvoeren. Gemiddelde debiet op dagbasis.
- Neerslag(tekort). De SPI-1, SPI-3, SPI-6 en SPI-12, aangeleverd door het KMI geven weer hoe droog of hoe nat een voorbije periode (bijvoorbeeld de voorbije drie maand bij SPI-3) was (meteorologische droogte).
- Grondwaterstand

- Bodemvocht als indicator voor landbouwkundige droogte. De SPEI-index is gebaseerd op het verschil tussen neerslag en evapotranspiratie.

Er zijn ook twee indicatoren die verwijzen naar de waterkwaliteit:

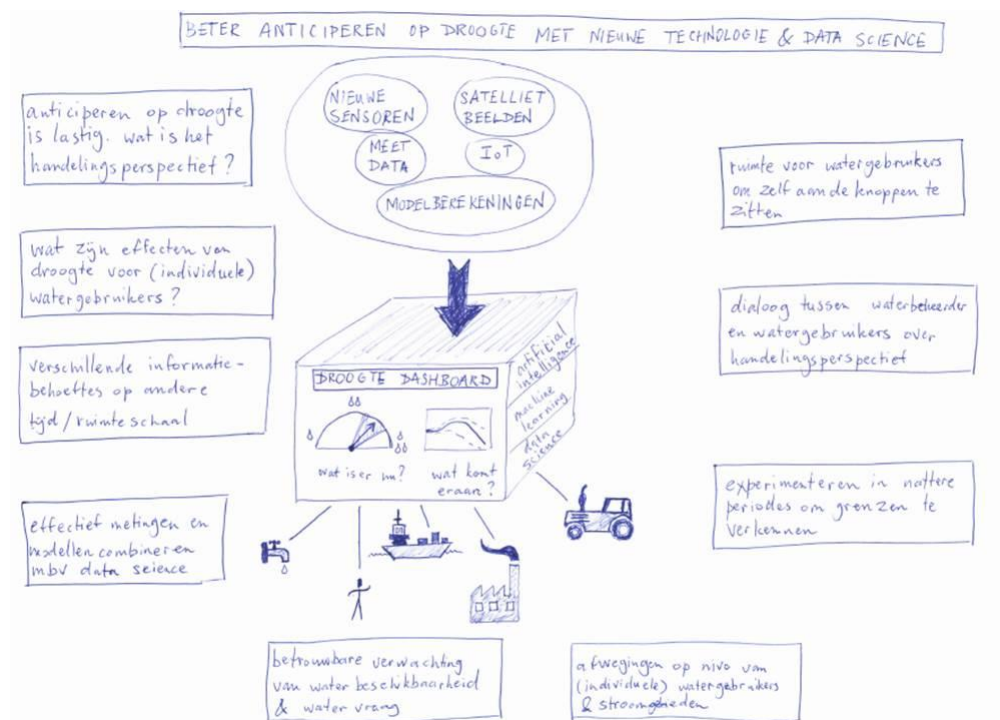
- Geleidbaarheid als indicator voor de verzilting van oppervlaktewater door droogte.
- Opgeloste zuurstof. Bij te lage zuurstofconcentratie verdwijnen gevoelige soorten en kan vissterfte optreden.

1.7.2 Impactindicatoren

Verder zijn er nog twee impactindicatoren:

- Scheepvaart. Toestand bevaarbare waterlopen.
- Waterbeschikbaarheid drinkwater

De indicatoren worden maandelijks of tweewekelijks aangeleverd per stroombekken en gerapporteerd in een Excel-tabel. Een dashboard is in ontwikkeling en voorzien tegen 2020 via de website www.opdehoogtevandroogte.be. Het zal toelaten sneller zicht te hebben op de sectoreigen gebiedsspecifieke toestand.

2. Operationele coördinatie

In dit hoofdstuk komen per coördinatiefase de specifieke kenmerken van de fase aan bod en de eventuele specifieke taken en maatregelen die horen bij die fase.

2.1 Beheerniveaus

We onderscheiden vanaf 2019 vier beheerniveaus voor de aanpak van een droogtesituatie.

Niveau 0	Normaal beheer
Niveau 1	Preventieve maatregelen door elke waterbeheerder
Niveau 2	Maatregelen afgestemd door Droogtecommissie
Niveau 3	Crisiscoördinatie

2.1.1 Niveau 0 – normaal beheer

Het beheerniveau 0 verwijst naar een normale situatie voor de waterbeheerder. In deze fase is geen bijzondere coördinatiestructuur nodig.

De indicatoren worden maandelijks opgevolgd door de projectgroep WDRB Reactief. Elke waterbeheerder volgt de situatie op voor het eigen gebied.

2.1.2 Niveau 1 – preventieve maatregelen door elke waterbeheerder

In deze fase van verhoogde waakzaamheid verslechtert de situatie, maar de gevolgen zijn nog te overzien en beheersbaar. Mogelijke kenmerken:

- Aanhoudende droogteperiode in het vooruitzicht;
- Verdere daling van de waterstanden en debieten; omvang van waterschaarste neemt verder toe;
- Geen of beperkte inlaatmogelijkheid van water uit waterwegen door beperkte aanvoer of verminderde waterkwaliteit

Operationeel kan de waterbeheerder een aantal preventieve maatregelen nemen:

- Water in eigen gebied houden, niet lozen in zee;
- Via aangepast peilbeheer de zoetwatervoorraad verhogen;
- Peilregulerende kunstwerken bedienen;
- Captatiebeperkingen invoeren
- De Vlaamse Waterweg kan bijkomend schutbeperkingen invoeren of diepgangbeperkingen opleggen.

Algemeen past een oproep tot spaarzaam watergebruik in dit niveau. Particulieren kunnen voorzien in een eigen hemelwateropslag en waterbesparende maatregelen nemen. Tips zijn beschikbaar op <https://www.vmm.be/water/waterbesparing>. Landbouwers kunnen ook een eigen buffer aanleggen en deze in het najaar vullen (en niet in het eventueel droge voorjaar).

Voor de coördinatie van de maatregelen is een provinciaal droogte-overleg mogelijk.

Waterbeheerders houden de diensten van de gouverneur op de hoogte indien de situatie bijkomende maatregelen vergt. Deze informatie kan aanleiding geven tot het bijeenroepen van een provinciaal overleg.

2.1.3 Niveau 2 – maatregelen afgestemd door Droogtecommissie

De situatie is moeilijk onder controle te krijgen en dreigt verder te verslechteren. Kenmerken van het niveau 2 zijn:

- Er zijn risico's voor de volksgezondheid, voor de land- en tuinbouw, voor natuurgebieden,....
- Problematiek is regio-overschrijdend. Aanvullende coördinatie is nodig.
- Er is nood aan belangrijke tactische keuzes binnen het bestaande beleid: verdeling watergebruik, invoeren gebruiksbepalingen.
- Niet meer kunnen handhaven van de waterpeilen. Nood aan beperkende maatregelen, invoeren van captatieverbod(en)
- Er is verdrogings schade voor land- en tuinbouw, veehouderij, natuurgebieden,....
- Doorvaart van de schepen kan niet meer worden gewaarborgd.

Naast het provinciale droogteoverleg is er op Vlaams niveau een bijeenkomst van de Droogtecommissie. De taskforce droogte ondersteunt in het opmaken van besluitvorming en Communicatie.

Bij het invoeren van een verbod om water in te nemen, kunnen alternatieve waterbronnen voor landbouwers een belangrijke hulp vormen. Mogelijkheden zijn:

- Private waterputten. De waterkwaliteit vormt een belangrijk aandachtspunt.
- Het geoloket VMM (<http://dov.vlaanderen.be/bemalingen>) geeft een overzicht van bemalingen
- Aquafin stelt effluent ter beschikking in sommige van haar riool- en waterzuiveringsinstallaties (RWZI's). In 2018 was dit in West-Vlaanderen het geval voor 9 RWZI's: Oostende, Brugge, Woumen, Ieper, Roeselare, Waregem, Harelbeke, Knokke en Tielt. In 2019 voorziet Aquafin dit enkel in Oostende, Harelbeke en Tielt. (<https://www.aquafin.be/nl-be/partners-en-bedrijven/gezuiverd-afvalwater/voor-landbouwers-en-gemeenten>)
- Algemeen kan elk bedrijf gezuiverd bedrijfsafvalwater ter beschikking stellen in plaats van te lozen. Dit vergt echter een grondstoffenverklaring via OVAM <https://www.ovam.be/grondstofverklaringen>.

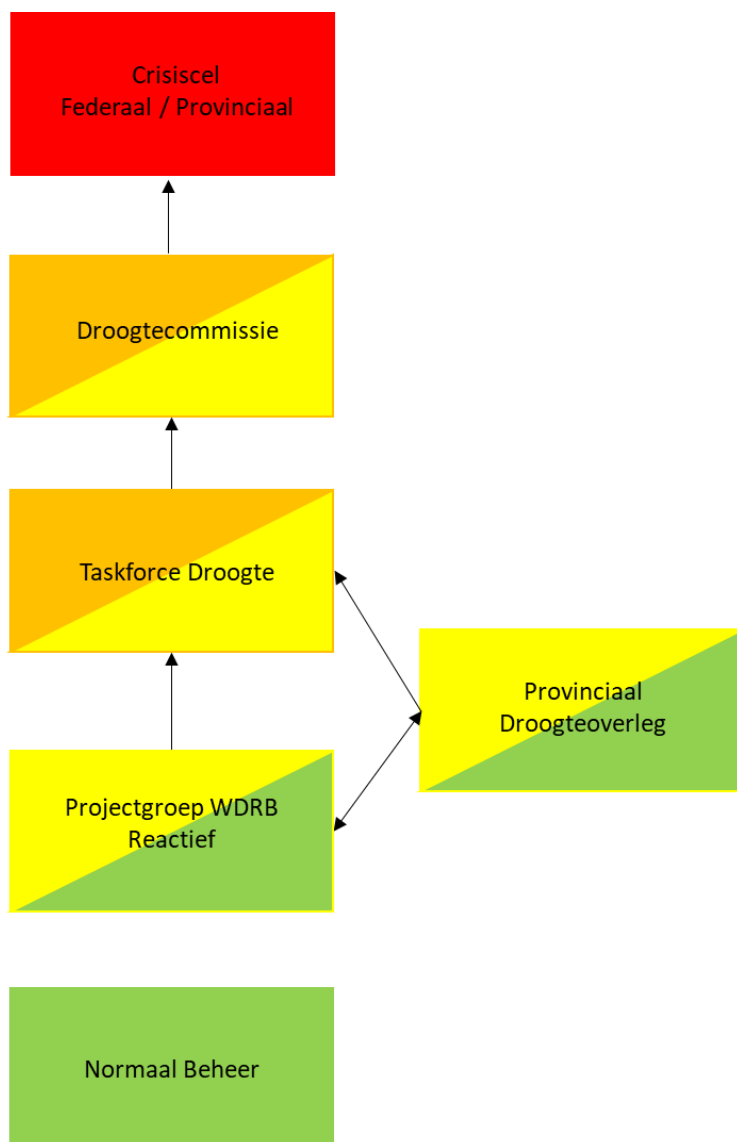
2.1.4 Niveau 3 – crisiscoördinatie

Niveau 3 verwijst naar crisisbeheer en noodplanning. Doet zich voor als de waterschaarste of droogte schadelijke gevolgen voor het maatschappelijke leven (kan) veroorzaken, zoals een ernstige verstoring van de openbare veiligheid, een ernstige bedreiging ten opzichte van het leven of de gezondheid van personen en/of ten opzichte van belangrijke materiële belangen, en waarbij de coördinatie van de disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of om de schadelijke gevolgen te beperken. Kenmerken van het crisisniveau zijn:

- Er is sprake van een direct en ernstig gevaar of er zijn (langdurige) nadelige gevolgen voor de volksgezondheid, de land- en tuinbouw (beregening), veeteelt, natuurgebieden,....
- De te nemen maatregelen zijn van die aard dat ze niet in het gewone beleid voorzien zijn of zelfs strijdig zijn met het huidige beleid.
- Er is nood aan aanvullende coördinatie met de verschillende disciplines in de noodplanning

2.2 Coördinatiestructuren

De kleuren van de overlegstructuren hieronder verwijzen naar het beheerniveau waarin ze geactiveerd worden.

Om de maatregelen en communicatie op elkaar af te stemmen, is er een vergaderschema opgesteld.

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Voormiddag	Indicatoren worden aangeleverd en doorgestuurd naar de verschillende partners	Taskforce Drogte	Provinciaal droogteoverleg	Provinciaal droogteoverleg	In werking treden afgestemde maatregelen en communicatie
Namiddag	CIW Projectgroep Waterschaarste en Droogterisicobeheer Reactief	Droogtecommissie	Provinciaal droogteoverleg	Afstemming finale maatregelen en communicatie	

2.2.1 Projectgroep WDRB Reactief

De CIW-Projectgroep Waterschaarste- en Droogterisicobeheer Reactief (PG WDRB R) ressorteert onder de Werkgroep Waterkwantiteit (WG WK) en bestaat uit een vertegenwoordiging van de CIW-leden, (tijdelijk) aangevuld met een vertegenwoordiging van de diensten van de gouverneurs.

De projectgroep heeft als taak te komen tot een draaiboek beheer waterschaarste en droogte. Verder volgt ze de waterschaarste- en droogtetoestand in Vlaanderen (minstens maandelijks) op en formuleert aanbevelingen voor maatregelen aan de andere overlegstructuren.

2.2.2 Provinciaal Droogteoverleg

De gouverneur is voorzitter van het provinciaal droogteoverleg. De overige deelnemers zijn met hun contactgegevens weergegeven in bijlage. De permanentiekalender voor 2019 gaat eveneens mee in bijlage.

Op advies van de projectgroep WDRB of op vraag van één van de leden van het provinciaal droogteoverleg komt dit overleg bijeen. Vaste agendapunten zijn:

- Actuele situatie (en knelpunten) voor elke waterbeheerder
- Afstemming maatregelen en eventuele bijkomende gebruiksbeperkingen

Net zoals in de noodplanning is het de gouverneur die communiceert. De partners in het overleg kunnen via hun kanalen dezelfde boodschap delen. De externe communicatie en modelbesluitvorming wordt mee voorbereid door de taskforce droogte.

2.2.3 Taskforce droogte

De Taskforce Droogte bestaat uit een vertegenwoordiging van de waterbeheerders aangevuld met de provinciegouverneurs en wordt voorgezeten door de CIW-voorzitter.

De Taskforce Droogte staat in voor de voorbereiding van de (provinciale) besluitvorming en de externe communicatie.

De Taskforce Droogte kwam nog niet bijeen.

2.2.4 Droogtecommissie

De Droogtecommissie op Vlaams niveau is samengesteld uit CIW-leden en aangevuld met de vertegenwoordigers van de kabinetten van de bevoegde ministers en het Vlaams crisiscentrum CCVO. De gouverneur van West-Vlaanderen vertegenwoordigt er zijn Vlaamse collega-gouverneurs.

De Droogtecommissie is in 2018 opgericht en kwam nadien nog twee maal bijeen. De Droogtecommissie heeft voornamelijk een rol in informatie-uitwisseling, als signaalfunctie voor het aanzetten tot het nemen van preventieve maatregelen, en in coördinatie/afstemming van maatregelen.

De Droogtecommissie heeft het mandaat om zelf maatregelen te nemen die passen binnen de bevoegdheden van de leden, waardoor de voorstellen niet meer moeten bekrachtigd worden door de plenaire vergadering van de CIW.

De Droogtecommissie maakt afspraken over de communicatie bij droogte en waterschaarste:

- de eventuele noodzaak om over algemene aspecten te communiceren. De partners communiceren zelf over de door hen uitgevaardigde maatregelen. Afhankelijk van de droogtesituatie kan het evenwel nodig zijn om te communiceren over de algemene aspecten van een droogtesituatie die zich voordoet in heel Vlaanderen. Deze informatie wordt verspreid via de website www.opdehoogtevandroogte.be;
- afstemmen persberichten: de Droogtecommissie zal geen persberichten verspreiden, wel kan ze instaan voor de afstemming van de persberichten uitgevaardigd door de partners en initiatiefnemers van maatregelen;

2.2.5 Crisiscel

Zie brochure op website crisiscentrum: <https://crisiscentrum.be/nl/publication/noodplanning-en-crisisbeheer-belgie>

2.3 Criteria voor opschaling en afschaling

De criteria en procedures om op te schalen in beheerniveau en terug af te schalen, zijn overgenomen uit het Vlaamse draaiboek coördinatie waterschaarste en droogte.

Overkoepelende kleur /status	Acties
GROEN / Normaal	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatoren worden maandelijks gerapporteerd en ter beschikking gesteld aan de leden van PG WDRB R • PG WDRB R: geen actie • Taskforce Droogte: Geen actie • Droogtecommissie: geen actie • (Extra/Speciale) Maatregelen zijn niet van toepassing
	Indien er preventieve maatregelen getroffen worden door en binnen de bevoegdheid van de afzonderlijke leden van de Droogtecommissie.
GEEL/Waak/Droog	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatoren worden 2 keer per maand gerapporteerd en ter beschikking gesteld aan de leden van PG WDRB R • PG WDRB R evalueert de indicatoren én de beschikbare toekomstvoorspellingen en licht de Taskforce Droogte en Droogtecommissie in van de toestand indien ingeschat wordt dat de toestand naar een alarmsituatie kan evolueren • Droogtecommissie: Indien door PGWDRB R ingeschat wordt dat de toestand kan evolueren naar een alarmsituatie wordt de Taskforce Droogte ingelicht en kan aan de leden van de Droogtecommissie gevraagd worden om bijkomende preventieve maatregelen te nemen binnen de bevoegdheid van elk van de afzonderlijke leden
	Indien er nood is aan afstemming tussen de maatregelen en maatregelen op het Vlaams niveau zich afdwingen.

ORANJE/Alarm/Erg Droog	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatoren en genomen maatregelen worden wekelijks gerapporteerd en ter beschikking gesteld aan de leden van PG WDRB R • PG WDRB R komt samen en evalueert de indicatoren, de beschikbare toekomstvoorspellingen en de genomen maatregelen en informeert steeds de Taskforce Droogte. • Droogtecommissie wordt steeds geïnformeerd door de Taskforce Droogte, indien de Taskforce Droogte inschat dat de toestand erg droog (alarm) blijft of evolueert naar een extreme droogte (crisis) wordt de Droogtecommissie samengeroepen. De Taskforce Droogte bereid communicatie en mogelijke te nemen maatregelen voor. De Droogtecommissie stemt maatregelen en communicatie op elkaar af en levert advies aan Provinciegouverneurs en Minister.
	<ul style="list-style-type: none"> • Indien er (naast de maatregelen uit code oranje) nood is aan (regionale) sectorale watergebruiksverboden voor categorie 3 en/of categorie 2 van het afwegingskader prioritair watergebruik
ROOD/Crisis/Extreme Droogte	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatoren en genomen maatregelen worden minstens wekelijks gerapporteerd en ter beschikking gesteld aan de leden van PG WDRB R. • PG WDRB R komt samen en evalueert de indicatoren, de beschikbare toekomstvoorspellingen en de genomen maatregelen en informeert de Taskforce Droogte. • De Taskforce Droogte komt samen en bereidt de bepalingen rond watergebruiksverboden, maatregelen en communicatie voor. • De Droogtecommissie wordt steeds geïnformeerd door de Taskforce Droogte. • Droogtecommissie wordt samengeroepen waarbij bepalingen rond watergebruiksverboden, maatregelen en communicatie binnen de commissie worden afgestemd

2.4 Afwegingskader watergebruik

Water zo optimaal mogelijk verdelen om schade te beperken. In perioden van waterschaarste is er nood aan een beleidskader om weloverwogen en gedragen beslissingen te nemen die rekening houden met de verschillende sectorale knelpunten. De Droogtecommissie keurde in 2018 al een indicatief kader goed. Het betekende tijdens de droogteperiode van 2018 al een verbetering in vergelijking met 2017, maar het kader vergt nog verdere verfijning:

Categorie 1		Categorie 2		Categorie 3	
	Onomkeerbare schade aan infrastructuur		Drinkwater voor vee (dierenwelzijn)		Scheepvaart

	Openbare watervoorziening		Kwetsbare natuur waterafhankelijk		Landbouw
	Energievoorziening				Natuur
	Onomkeerbare schade aan natuur				Industrie
		Recreatie
				

Dit Vlaamse afwegingskader leunt sterk aan bij de methodiek van de landelijke verdringingsreeks uit Nederland. Het vormt de basis om besluiten te nemen over verdeling van water in tijden van watertekort.

Bij de categorieën 1 en 2 is er sprake van een prioriteitsvolgorde. In categorie 3 is er onderlinge prioritering op lokaal/regionaal vlak gericht op zo min mogelijk economische en maatschappelijke schade.

- **Categorie 1: Veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade**
Het behoud van droge voeten en het tegengaan van onomkeerbare (natuur)schade krijgt de hoogste prioriteit bij het verdelen van schaars water. Onomkeerbare natuurschade kan ook door andere processen plaatsvinden, bijvoorbeeld door aanvoer van gebiedsvreemd water of het droogvallen van beken of sloten.
- **Categorie 1: Nutsvoorzieningen**
Voldoende drinkwater en een ongestoorde energievoorziening (koelcapaciteit voor elektriciteitscentrales) zijn maatschappelijk gezien van groot belang. De hoge prioriteit voor de energievoorziening geldt alleen als de leveringszekerheid in gevaar komt. Commerciële belangen vallen onder categorie 3.
- **Categorie 3: Overige belangen**
Hier vindt primair een economische afweging tussen sectoren plaats, maar ook de natuur heeft hier een plaats. Naast economische criteria wordt dus ook getoetst op maatschappelijke criteria. Het beschikbare water gaat naar de regio of sector waar de meeste (maatschappelijke) schade kan worden voorkomen. De afweging wordt regionaal ingevuld. Afhankelijk van de regio kunnen de waterprioriteiten immers verschillend zijn.

Op vraag van het CIW voerde VITO een voorstudie uit in het voorjaar van 2019 voor een Vlaams afwegingskader. In september 2019 lanceert de CIW het bestek met de studie-opdracht om dit afwegingskader vorm te geven.

Uit een vergelijkende analyse met het buitenland blijken de gehanteerde principes in ons afwegingskader relatief universeel: hoogste prioriteit voor drinkwater en veiligheid. Er is nergens een volledige wetenschappelijke onderbouw voor het afwegingskader. De implementatie verloopt via een systeem met indicatoren, kleurcodes en maatregelen.

2.5 Communicatie

De coördinatiestructuren en de vastgelegde vergadersequentie wil een optimale afstemming van de communicatielijnen waarborgen. Leidend principe is dat het de beslisser is die communiceert, i.c. de burgemeester, gouverneur of minister.

De gouverneur verspreidt de besluitvorming aan:

- Burgemeesters
- Toezichthouders
- Parket
- Deelnemers provinciaal droogteoverleg

Communicatie wordt mee voorbereid vanuit de taskforce droogte.

Voor de toezichthouders is een actiekaart beschikbaar (bijlage 7) en kunnen aanvullend richtlijnen ondersteunen in een effectieve handhaving.

2.6 Evaluatie

- Organisatie evaluatiemoment met deelnemers provinciaal droogte-overleg.
- Overzicht vaststellingen inbreuken

Bijlagen

[datum] - Politiebepsluit van de gouverneur betreffende watergebruik in de provincie West-Vlaanderen

De gouverneur van de provincie WEST-VLAANDEREN

Gelet op art. 128 van de provinciewet van 30 april 1836, op de artikelen 1 en 2 van de wet van 6 maart 1818, gewijzigd door de wet van 5 juni 1934, betreffende de straffen uit te spreken tegen de overtreders van algemene verordeningen op te stellen bij provinciale of plaatselijke reglementen;

Gelet op de expertbeoordeling van het provinciaal droogteoverleg van [datum];

Overwegende de meteorologische en hydrologische omstandigheden in West-Vlaanderen;

Overwegende dat de aanhoudende droogte leidt tot moeilijkheden voor een normale waterbedeling;

Overwegende dat de waterkwaliteit in de waterlopen afneemt bij aanhoudende droogte, wat gezondheidsrisico's voor mens en dier met zich kan meebrengen;

BESLUIT:

Artikel 1. Het is verboden water te capteren uit alle onbevaarbare waterlopen in locaties.

Artikel 2. Overtredingen op dit politiebepsluit worden bestraft met een gevangenisstraf van 8 tot 14 dagen en een geldboete van 26 tot 200 euro (*), of met één van deze straffen alleen.

Artikel 3. Dit besluit geldt vanaf [datum] en blijft van kracht tot het wordt opgeheven bij politiebepsluit.

Artikel 4.. Dit besluit [vervanging vorig besluit?] (en) [wijze bekendmaking] zal worden aangeplakt aan de gemeentelijke aanplakborden, worden bekend gemaakt via gemeentelijke websites.

[plaats], [datum]

De gouverneur van de provincie West-Vlaanderen,

Carl DECALUWE

**[datum]. - Politiebesluit van de gouverneur betreffende het gebruik van grondwater uit waterput
[naam] te [locatie]**

DE GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Bevoegdheid

Art. 128 van de provinciewet van 30 april 1836;

Feitelijke context

Op [datum] werd omwille van de aanhoudende droogte bij politiebesluit een captatieverbod uit de onbevaarbare waterlopen in West-Vlaanderen uitgevaardigd door de Gouverneur van West-Vlaanderen.

Gedurende de looptijd van het captatieverbod is de vraag naar alternatieve waterbronnen voor beregening en drinkwater voor vee hoog.

Er is een waterput [naam] gelegen aan [locatie] dat geen deel uitmaakt van het oppervlaktewaterstelsel waaruit water kan gecapteerd worden. Deze site beschikt vandaag niet over de vereiste omgevingsvergunning om grote hoeveelheden water te capteren. De looptijd van een omgevingsvergunningsaanvraag verhindert dat deze waterbron op korte termijn kan aangewend worden.

Art 128 van de provinciewet bepaalt: “De gouverneur zorgt in de provincie voor het handhaven van de openbare orde, te weten de openbare rust, veiligheid en gezondheid.”

De aanhoudende droogte kan een zware impact op de bedrijven in de regio hebben, wat aanleiding kan geven tot een verstoring van de openbare rust en de veiligheid. Het ingestelde captatieverbod voor oppervlaktewater kan bovendien aanleiding geven tot het inzetten van andere waterbronnen (diep grondwater en leidingwater) die reeds onder druk staan en daardoor de drinkwaterbevoorrading en de kwantitatieve toestand van bedreigde grondwaterlagen hypothekeren.

Er is de noodzaak om de waterbevoorrading veilig te stellen;

Er is de vraag vanuit de groentetelers om water voor beregening te kunnen capteren uit vijvers;

Er is vraag van veehouders naar kwalitatief drinkwater voor de dieren, gezien de voorraden op de landbouwbedrijven sterk verminderen en gezien de stijgende zoutconcentratie in een aantal polderwaterlopen.

Er is de intentie van [naam], eigenaar van de waterput gelegen [locatie], om maximaal [hoeveelheid] m³ ter beschikking te stellen voor beregening van akkers en het drenken van vee;

Er is geen vaste of mobiele pompinstallatie ter plaatse aanwezig. De landbouwers wensen het water op te pompen en op te halen met tankwagens (aaltonnen).

Door de peildaling in de vijver te beperken tot [aantal] cm onder het huidige waterpeil wordt het effect op de waterhuishouding beperkt tot een aanvaardbaar niveau;

De toelating om te capteren wordt beperkt tot de duur van het captatieverbod uit de onbevaarbare waterlopen in West-Vlaanderen;

De algemene en sectorale bepalingen van VLAREM II voor een grondwaterwinning – rubriek 53.8 moeten nageleefd worden door iedereen die uit de vijver water onttrekt. Het plaatsen van een teller op de tankwagens is praktisch op korte termijn niet mogelijk.

Op de opgepompte hoeveelheid grondwater is de regelgeving met betrekking tot de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater onverkort van toepassing;

Verantwoording

Gelet op de nood aan water voor beregening voor akkerbouwgewassen in de periode dat er een captatieverbod geldt op de waterlopen en gelet op de doorlooptijd van een omgevingsvergunningsaanvraag wordt het capteren van water uit een vijver in [locatie] toegestaan.

BESLUIT:

Artikel 1. § 1. Vanaf [datum] mag maximaal [hoeveelheid] m³ water gecapteerd worden uit de waterput gelegen langs [locatie] met perceelnummer [X] voor beregening van akkerteelten en het drenken van vee mits naleving van de algemene en sectorale voorwaarden van VLAREM II voor rubriek 53.8 en zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de regelgeving met betrekking tot de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater.

§ 2. Voor de bepalingen betreffende de meetinrichting wordt er een afwijking toegestaan. In plaats van een meetinrichting te plaatsen, is het toegestaan dat de toezichthouder ter plaatse het aantal vrachten en het volume noteert dat opgepompt wordt. Deze gegevens worden aan de VMM overgemaakt door de Middenkustpolder.

Artikel 2. Dit besluit is geldig zolang het captatieverbod uit de onbevaarbare waterlopen in West-Vlaanderen geldt en voor zover het toegelaten aantal m³, noch de maximaal toegelaten daling van het peil van [aantal] cm ten opzichte van het waterpeil in de waterput bij afkondiging van dit besluit overschreden wordt.

Artikel 3. Overtredingen op de bepalingen van dit politiebepsluit worden bestraft met een gevangenisstraf van 8 tot 14 dagen en een geldboete van 26 tot 200 euro (*), of met één van deze straffen alleen.

Artikel 4. Dit besluit zal worden aangeplakt aan de gemeentelijke aanplakborden, worden bekend gemaakt via gemeentelijke websites en wordt onmiddellijk van kracht.

[locatie], [datum]

De gouverneur van de provincie West-Vlaanderen,

Carl DECALUWE

Bijlage 3 – Leidraad handhaving bij dreigende waterschaarste – captatieverbod gouverneur

Situering

Het provinciaal droogteoverleg als initiator

Bij dreigende waterschaarste wordt het provinciaal droogteoverleg geactiveerd. Deze coördinatiestructuur komt samen vanaf waterbeheerders (preventieve) maatregelen treffen om de waterlopen op peil te houden en bijkomende maatregelen zich opdringen.

De gouverneur is voorzitter van het provinciaal droogteoverleg. Het overleg is samengesteld uit waterbeheerders en vertegenwoordigers van de watergebruikers. Vergaderdatum is (bij voorkeur) op woensdagvoormiddag.

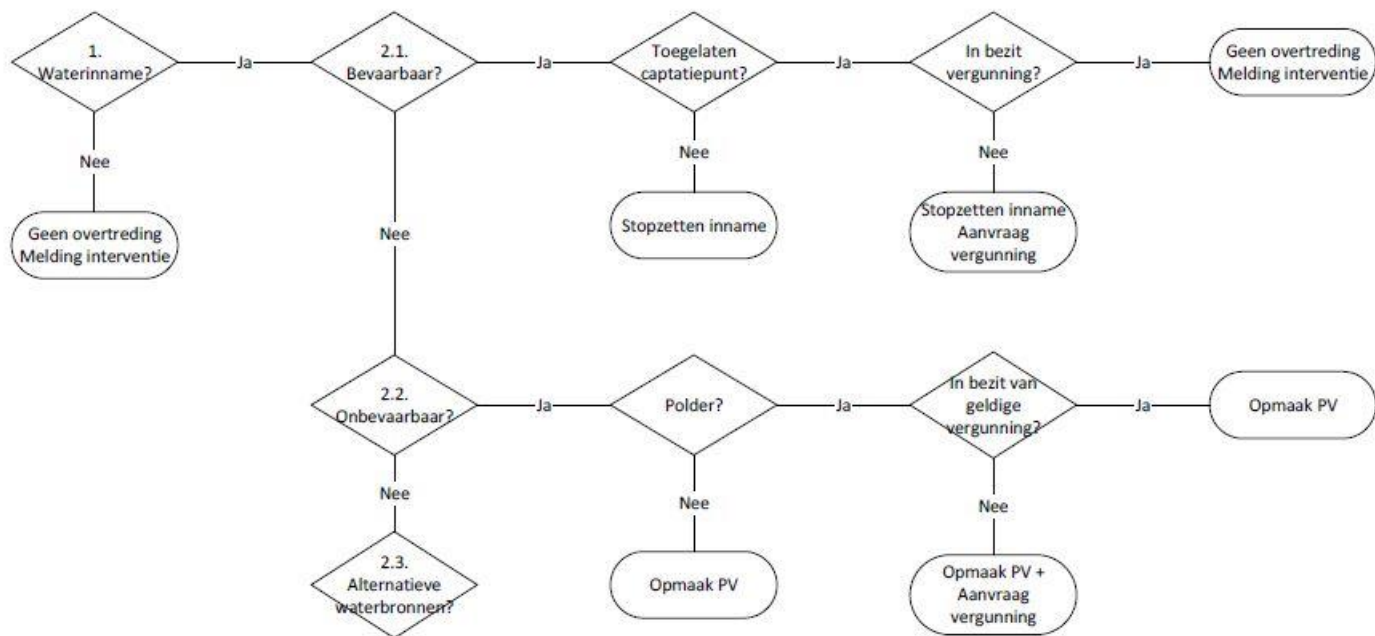
De bespreking op het droogteoverleg kan leiden tot het instellen van een captatieverbod (dit is een verbod om water te onttrekken uit een waterloop). De gouverneur neemt deze maatregel via een politiebepsluit. Handhaving is enkel mogelijk door politiediensten.

Doelstelling leidraad

Politiediensten zijn niet altijd even vertrouwd met het waterbeheer in hun politiezone. Deze leidraad wil ondersteunen in de handhaving op een captatieverbod en bestaat uit:

- Stroomschema om de situatie ter plaatse te beoordelen;
- Aanbevelingen voor de eventuele opmaak van een vaststelling
- Contactgegevens van de bevoegde waterbeheerder die ter plaatse de dienstdoende inspecteur kan ondersteunen;

Stroomdiagram captatieverbod 'onbevaarbare waterlopen'

Stappenplan bij figuur 'captatieverbod onbevaarbare waterlopen'

1. Waterinname?

- Slang ligt in waterloop?
NEEN: er is geen vaststelling overtreding captatieverbod. Eventueel is er overtreding op andere regelgeving, zoals onwettig gebruik jaagpad,....
- Mobiele constructie geplaatst of vaste constructie?
Verwijst naar frequentie en hoeveelheid waterinname
- Doelstelling waterinname?
 - watertransport (de slang leidt naar een aalton of ander opslagvoertuig) – totale hoeveelheid?
 - bevoeien van de aangrenzende percelen (de slang is via een haspel in verbinding met de percelen nabij de waterloop)

2. Type waterbron

2.1 Bevaarbare waterloop (de bevaarbare waterlopen in West-Vlaanderen zijn ...)

Er zijn 22 captatiepunten in West-Vlaanderen vastgelegd. Indien waterinname langs bevaarbare waterloop is er geen overtreding van politiebepaling. Locatie waterinname kan inbreuk zijn op specifieke regeling De Vlaamse Waterweg (inname op andere dan toegelaten locatie, niet in bezit vereiste vergunning). Toegelaten locaties: zie <https://www.vlaamsewaterweg.be/watercaptaties>.

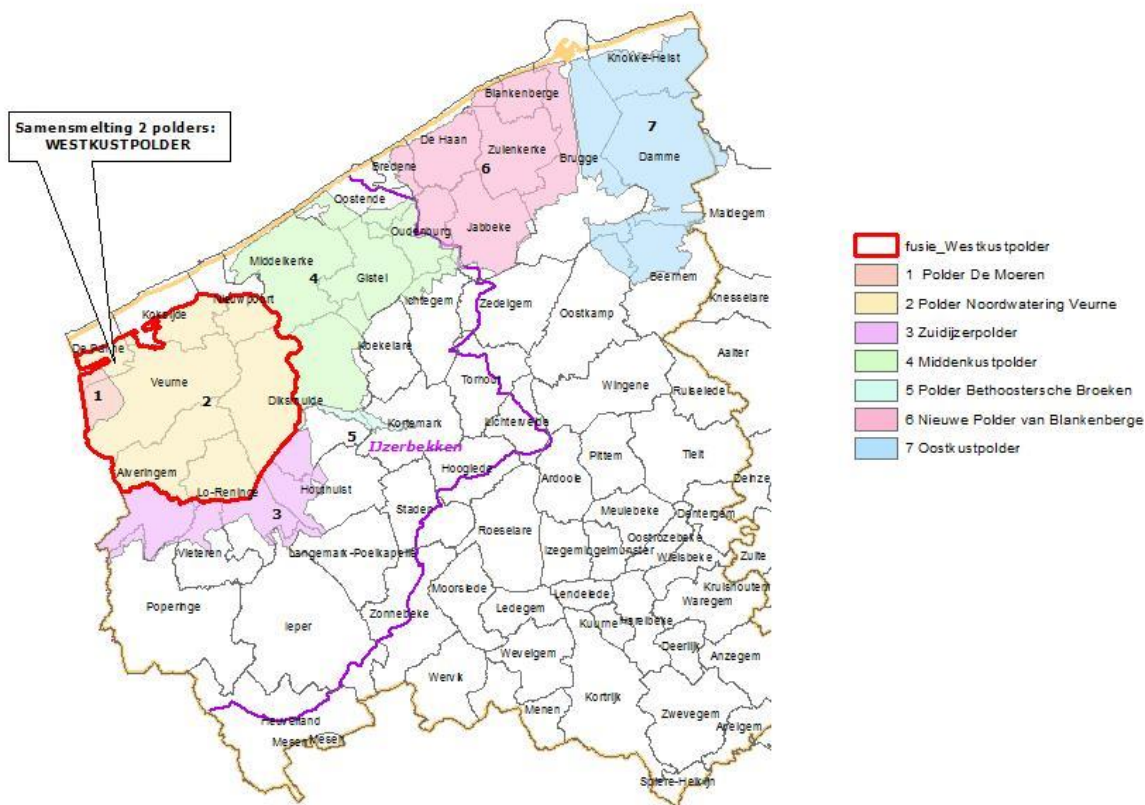

In het IJzerbekken en poldergebied zijn dit de volgende locaties:

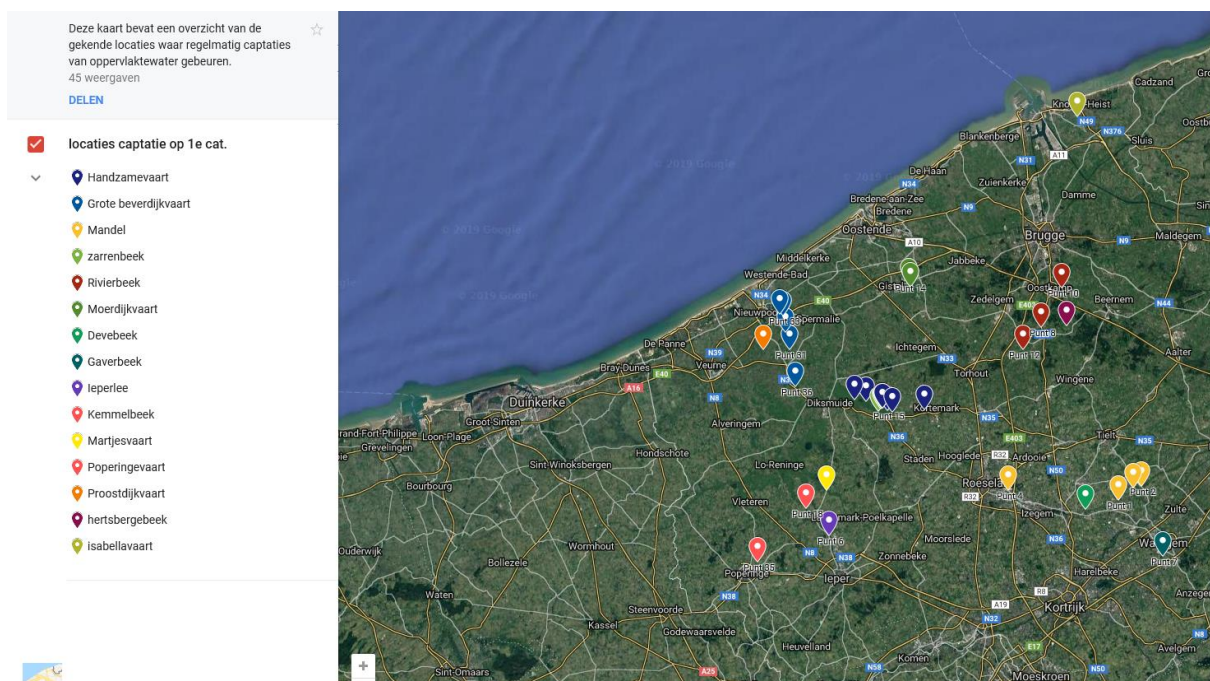
Brugge	Steenkaai - Blauwezaalhoek 1
Damme	Waterpolder - Sifon 1 - Damse Vaart - Oost
Gistel	Kalsijdebrug 12
Houthulst	Ieperleedijkstraat 2
Knokke-Heist	Vaartdijk
Langemark-Poelkapelle	Provincieweg 2
Lo-Reninge	Ambachtse Dijk - Lolege 1
Middelkerke	Boterdijk
Oudenburg	Plassendaalsesteenweg
Veurne	Vaartstraat
Vleteren	Elzendamme 19

2.2 Onbevaarbare waterloop

- a) Poldergebied (kaart poldergebieden, zie bijlage). Capteren vergt vergunning. (captatie zonder vergunning is inbreuk op regelgeving polder).

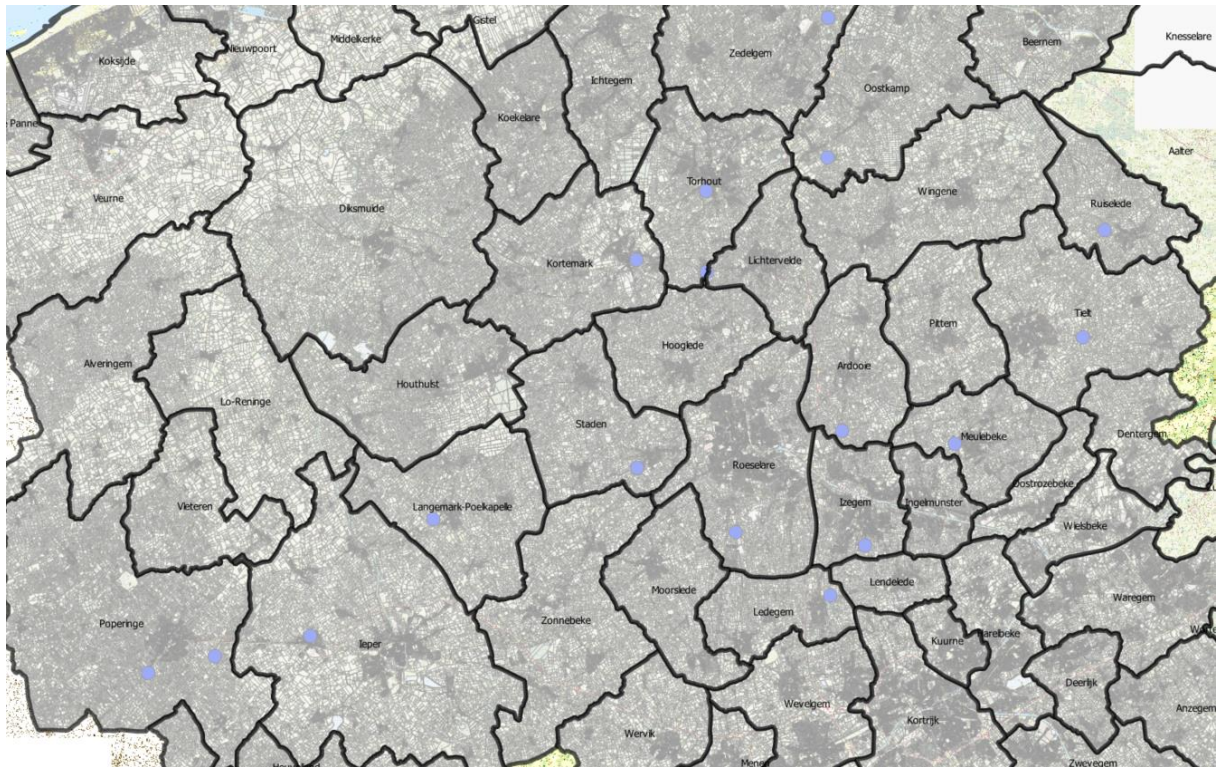

b) Rest provincie. Capteren is er voor iedereen mogelijk.
Bekende captatiepunten op 1^e categorie:

2.3 Alternatieve waterbron (vijver of bekken dat niet in verbinding staat met waterloop)

a) Spaarbekken provincie: opengesteld/afgesloten. Overzicht op kaart in bijlage

b) Private plas: opengesteld bij politiebepsluit gouverneur/afgesloten

Rapportering

- Geen overtreding: interventieverslag
- Overtreding:
 - Mondelinge waarschuwing
 - Proces-verbaalCode 64J (captatieverbod) toevoegen aan pv en overmaken aan parket afdeling Kortrijk.

Aanbevelingen voor opmaak proces-verbaal

Enkele aanbevelingen met elementen die bij voorkeur in een proces-verbaal voorkomen. Dit om de overtreder te identificeren en een correcte sanctie op te (kunnen) leggen. De richtlijnen zijn van algemene aard en niet bindend. De verbalisant beoordeelt zelf de ernst van de overtreding.

De aanbevelingen en het bijgevoegde model pv zijn een vertaling van de richtlijnen voor opmaak van vaststellingen in toepassing van het Milieuhandhavingsdecreet.

Inhoud van het proces-verbaal

Volledige identificatie overtreder
Datum, tijdstip en plaats van de feiten
Duidelijke omschrijving van de feiten met bij voorkeur voldoende duidelijke kleurenfoto's (zowel detail- als overzichtsfoto's) van de situatie
Indien niet in bezit van vergunning: nam overtreder initiatieven om situatie te regulariseren?

- **Volledige identificatie van de overtreder**
 - Feiten gepleegd door een rechtspersoon en/of natuurlijke persoon?
 - Identificeer iedereen die betrokken is bij de schending: eigenaar/loonwerker/...
 - Voor een natuurlijke persoon: vermeld minstens de naam en het rijksregisternummer en indien mogelijk zijn woon- en/of verblijfplaats, geboortedatum en -plaats:
 - Voor een rechtspersoon: officiële benaming, maatschappelijke zetel en KBO-nummer, rechtsvorm, verantwoordelijke/bevoegde personen binnen de rechtspersoon.
 - Gebeurde de schending in een professioneel of particulier verband? Indien de overtreder in opdracht handelt dit duidelijk vermelden op pv.
 - Opgelet: bij entiteiten zonder rechtspersoonlijkheid (bv. feitelijke verenigingen zoals vele jeugdbewegingen, studentenclubs en sportclubs) is een sanctie enkel mogelijk t.a.v. een lid/leden van de vereniging die de schending effectief heeft begaan. Vandaar het belang om de overtreder in zijn/haar correcte hoedanigheid te identificeren en de relevante informatie te verzamelen in het proces-verbaal.

- **Datum, tijdstip en plaats van de feiten**
 - Wanneer startten de feiten? Feiten ondertussen beëindigd?

- **Duidelijke omschrijving van de feiten met bij voorkeur voldoende duidelijke kleurenfoto's (zowel detail- als overzichtsfoto's) van de situatie**
 - Verwijzing naar politiebepsluit gouverneur en specifieke artikel
 - Voorgeschiedenis? Eerdere waarschuwingen, vaststellingen in proces-verbaal?
 - Bijkomende gegevens die van belang zijn bij beoordeling van de ernst van de feiten of de omstandigheden waarin de schending is gepleegd? (bv. hinder voor omwonenden)

- **Indien niet in bezit van vergunning: nam overtreder initiatieven om situatie te regulariseren?**
 - Nam de overtreder initiatief om vergunning aan te vragen (poldergebied of bevaarbare waterloop)?

Logo van uw bestuur	Naam van uw bestuur Adres van uw bestuur Eventueel Telefoon, Fax, Mail
---------------------	--

PRO JUSTITIA

Contactpersoon	Uw naam	AANVANKELIJK/ NAVOLGEND PROCES-VERBAAL
Telefoonnummer	Uw telefoonnummer	Met notitienummer
E-mailadres	Uw e-mailadres	notitienummer van het PV
Ons kenmerk	Uw kenmerk van dit document	Opgemaakt op
		datum afsluiten van het PV

Ten laste van: gegevens rechtspersoon: <ul style="list-style-type: none"> - Officiële benaming rechtspersoon - KBO-nummer - Adres maatschappelijke zetel - Evtl. verantwoordelijke persoon binnen de rechtspersoon gegevens natuurlijke persoon (inclusief adres en rijksregisternummer)	PRIORITAIR PV indien dit het geval is Dit PV werd verzonden aan: De Procureur des Konings adresgegevens Op datum Een kopie werd verzonden aan: naam en adres overtreder Op datum
--	--

Plaats van de feiten	Voor gezien,
Tijdstip van de feiten	Naam, functie, handtekening van hiërarchische meerder of collega toezichthouder

Verdacht van niet naleving van

Beknopte opsomming van de misdrijven waarover dit PV handelt (met verwijzing naar wetgeving en artikelnr.)

Ik open dit proces verbaal op datum

Ik deel u mee dat ik me op datum om uur ambtshalve heb begeven naar locatie (kadastraal perceel)

(Reden van de inspectie)

Ambtshalve of naar aanleiding van klachten

(Korte beschrijving van de activiteiten en de vergunningstoestand)

Loonwerker/eigenaar/...

In bezit van melding/vergunning/...

Relevante administratieve procedures of documenten

Vorige PV's, verslagen van vaststelling, opgelegde boetes

Vaststellingen

Beschrijving van de feiten

Locatie

Misdrijven

toewijzing van de vaststellingen aan de geschonden wettelijke bepalingen

(Evaluatie van de impact van het milieumisdrijf op mens en leefmilieu)

(omschrijving van het prioritair karakter van dit proces-verbaal)

(Inschatting van het Vermogensvoordeel)

(Verklaringen)

Als bijlage vindt u een afschrift van de verklaring van datum verklaring die werd opgetekend in het kader van de hoorplicht.

(identificatie van de benadeelden)

(identificatie van de getuigen)

(Bijlagen bij dit proces-verbaal)

bijvoorbeeld

1. afschrift van de captatievergunning/omgevingsvergunning
2. foto's
3. uitgetypte verklaring van exploitant

Bijkomende informatie

Hier ook een overzicht geven van de met het misdrijf vastgestelde andere inbreuken.

Waarvan akte, gesloten op

datum

Naam en handtekening opsteller

Bijlage – contactgegevens waterbeheerders

1. De bevaarbare waterlopen: de Vlaamse Waterweg
 - RIS-Evergem op 09/253.94.71 (24/7): ze sturen dienstdoend waterbeheerder ter plaatse
2. De onbevaarbare waterlopen – categorie 1: de Vlaamse MilieuMaatschappij
 - Permanentienummer (24/24 – 7/7): 02 553 21 21

Aanspreekpunten:

Periode	Contactpersoon	Telefoonnummer
1/07-14/07	Maarten Goegebuer Koen Martens	0485/952165 0476/760516
15/07-21/07	Koen Martens	0476/760516
22/07-28/07	Barbara Vael	0473/409720
29/07-4/08	Maarten Goegebuer Barbara Vael	0485/952165 0473/409720
5/08-11/08	Barbara Vael	0473/409720
12/08-31/08	Maarten Goegebuer Koen Martens	0485/952165 0476/760516

3. De onbevaarbare waterlopen in poldergebied – categorie 2 en 3: polders
 - Zuidijzerpolder : Pieter-Jan Taillieu – 0032 493 193391
 - Nieuwe Polder van Blankenberge : Jacques Demeyere – 0032 479 272591
 - Middenkustpolder : Anja Depoorter – 0032 497 821871
 - Westkustpolder : Sam Coulier – 0032 478 210479
 - Polder Bethoostersche Broecken : Chantal Logghe – 0032 498 749345
 - Oostkustpolder: Tony Vens – 0032 498 743576

4. De onbevaarbare waterlopen buiten poldergebied – categorie 2 en 3: en spaarbekkens: provincie

permanentie controle watercaptatie droogte zomer 2019 - dienst

Waterlopen

<u>gemeenten</u>	<u>periode</u>	<u>contactpersoon</u>	<u>telefoonnr.</u>	<u>periode</u>	<u>contactpersoon</u>	<u>telefoonnr.</u>	<u>periode</u>	<u>contactpersoon</u>	<u>telefoonnr.</u>
<u>IJzerbekken - buiten</u>									
<u>poldergebied</u>									
Ieper	1/7 - 31/8	Peter Vandenberghe	0497/051834						
Poperinge	1/7 - 31/8	Peter Vandenberghe	0497/051834						
Heuvelland	1/7 - 31/8	Peter Vandenberghe	0497/051834						
Langemark-Poelkapelle	1/7 - 31/8	Peter Vandenberghe	0497/051834						
Zonnebeke	1/7 - 31/8	Peter Vandenberghe	0497/051834						
Staden	1/7-10/7	Ruben Casier	0499/676779	11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
Houthulst	1/7-10/7	Ruben Casier	0499/676779	11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
Kortemark	1/7-10/7	Ruben Casier	0499/676779	11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
Lichtervelde				11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
Torhout				11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
Hooglede				11/7-20/7	Dave Vanhee	0494/502916	21/7-28/7	Glenn Mares	0497/051835
<u>Brugse Polders - buiten</u>									
<u>poldergebied</u>									
Zedelgem	1/7-18/7	Andreas Vanneste	0474/934495	18/7-5/8	Jan Vandecavey	0499/565910	5/8-31/8	Andreas Vanneste	0474/934495
Wingene	1/7-18/7	Andreas Vanneste	0474/934495	18/7-5/8	Jan Vandecavey	0499/565910	5/8-31/8	Andreas Vanneste	0474/934495
Oostkamp	1/7-18/7	Andreas Vanneste	0474/934495	18/7-5/8	Jan Vandecavey	0499/565910	5/8-31/8	Andreas Vanneste	0474/934495
Beernem	1/7-18/7	Andreas Vanneste	0474/934495	18/7-5/8	Jan Vandecavey	0499/565910	5/8-31/8	Andreas Vanneste	0474/934495